

El Miró de Mont-roig

ORIOI PI DE CABANYES

ORIOI PI DE CABANYES
20/06/2018 01:01 | Actualizado a 20/06/2018 06:14

Que Miró treballava la pintura com el pagès el camp ell mateix ho deia als quatre vents, sense complexos. Miró, sempre temerari, no temia passar per no cosmopolita, per pagerol. Sempre arrelat, sempre compromès, la seva obra ofereix el testimoni d'un rar xaman del sud europeu travessat per les tensions de concepte que qüestionen la civilització de l'era industrial.

Ara que potser correm el perill d'oblidar-ho, hauríem de tenir molt en compte la influència decisiva que van tenir per a ell el paisatge i la vida rural de Mont-roig. Si sense París, sense el París del surrealisme, Miró no hauria tingut el reconeixement i l'èxit comercial que després va revalidar a Nova York, sense Mont-roig, sense la força tel·lúrica d'aquella terra aspra del Camp de Tarragona, Miró no seria Miró.

És aquí on Miró va projectant en la seva obra la "real irrealitat" que l'ha fet un artista universal. El pintor treballa molt intensament, concentrat, al mas Miró de Mont-roig, "sense la més mínima idea preconcebuda" i deixant-se portar "solament per la irresistible força de l'al·lucinació i pel diví atzar" (com diu en una carta de l'agost del 1935). Tot això, vull dir el Miró ultralocal, queda molt ben documentat al llibre Joan Miró i Mont-roig. El xisclé de l'oreneta (1930-1983), de J.M. Martí-Rom, una crònica detallada, gairebé notarial, de la fecunda relació de l'artista amb un entorn pagès on capta, i transmuta, el magnetisme d'aquelles realitats del món tradicional que li procuren –com deia ell mateix – "un xoc poètic".

"La majoria el prenien per boig" –reconeix Martí-Rom. Corria pels camins quan la gent es pensava que només corren els que fugen, s'estava quiet com un estaquirot contemplant el pas d'un núvol, una posta o la sortida del sol. Una vegada van detenir el jove Miró quan s'estava assegut a la platja, a punta de dia, "mirant fixament cap endins, com si esperés algú, segons els carrabiners".

Hi ha moltes veritats en aquest llibre. Com quan la dona del pintor es queixava que els marxants "el tenen collat" o que "no és amo del que fa". Avui Miró és una icona, però el Miró més autèntic té les arrels a Mont-roig.

Tal com s'ha fet amb Picasso a Gósol i a Horta de Sant Joan, on la vinculació és recordada amb reproduccions i vídeos, Mont-roig també ha tingut fins fa poc un espai, el Centre Miró, dedicat a honorar un artista avui de fama i valor però ben segur que poc apreciat al poble, per estrany, quan era viu (com també va passar amb Gaudí o amb Dalí, i ara en vivim).

"Ha costat molt de temps i esforços aconseguir que part de la gent del poble estimi Miró" –reconeix Martí-Rom-. Ara que, gràcies a la família i a la contribució institucional, s'ha pogut obrir al públic el Mas Miró, s'espera que no es perdi el valor afegit d'una estima que vincula Miró amb el paisatge, la gent i la cultura popular de Mont-roig.

